

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Jitky Zavřelové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **Mgr. J. B.**, zastoupený Mgr. Janou Kitzbergerovou, advokátkou se sídlem Rooseveltova 48, Český Krumlov, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2020, čj. KUJCK 22440/2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 8. 2020, čj. 55 A 5/2020 - 46,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 8. 2020, čj. 55 A 5/2020 - 46, **se ruší**.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2020, čj. KUJCK 22440/2020, a rozhodnutí Městského úřadu Český Krumlov ze dne 20. 11. 2019, čj. MUCK 55490/2019/ODSH/2, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **14 800 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně Mgr. Jany Kitzbergerové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Český Krumlov (dále „prvostupňový správní orgán“) z 20. 11. 2019, čj. MUCK 55490/2019/ODSH/2, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku z nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále „zákon o silničním provozu“). Toho se dopustil tím, že 26. 4. 2019 v době od 5:27 hod. do 5:37

hod. ráno na místní pozemní komunikaci v Českém Krumlově na sídlišti P. poblíž domu č. p. X se v rozporu s § 4 písm. b) a § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu neřídil pravidly provozu na pozemních komunikacích, neboť ponechal vozidlo stát na chodníku. Byla mu uložena pokuta 1 500 Kč a paušální náhrada nákladů řízení 1 000 Kč. Žalovaný výše specifikovaným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil, neboť byl dostatečně zjištěn skutkový stav a vina žalobce byla prokázána.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích výše uvedeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že stěžovatel v řízení o přestupku nepožádal o nařízení ústního jednání, neboť jeho žádost z 11. 11. 2019 nesouvisí s projednávaným přestupkem jako takovým. Shodně se správními orgány označil nařízení místního šetření za irelevantní pro řízení o přestupku stěžovatele. Odmítl i argumentaci zvykovým parkováním, neboť nezavazuje stěžovatele odpovědnosti za přestupek. V daném případě byla dle krajského soudu materiální stránka přestupku dána již naplněním skutkové podstaty přestupku. Se správními orgány se ztotožnil v tom, že v daném případě nebyly dány žádné významné okolnosti, které by naplnění materiální stránky vylučovaly. Poukázal navíc na skutečnost, že stěžovatel zaparkoval osobní vozidlo před přechodem pro chodce, čímž ovlivnil výhledové poměry a rovněž znemožnil užití chodníku.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a replika žalobce

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že v daném případě byla naplněna i materiální stránka přestupku. Dle stěžovatele měly být v jeho případě zkoumány zvláštní okolnosti, při jejichž existenci nepostačuje naplnění formální stránky přestupku bez dalšího k naplnění i stránky materiální, jak vyplývá z rozsudku NSS z 9. 4. 2015, čj. 7 As 63/2015 - 29. Za zvláštní okolnosti považuje tzv. zvykové parkování a dobu i místo zaparkování vozidla, v jejichž důsledku nedošlo k ohrožení chodců ani provozu. Ke zvykovému parkování uvedl, že na sídlišti P. na chodníku parkují vozidla v podstatě každý den, což policie toleruje. Vzhledem k tomu, že na stejném místě parkoval bez postihu opakovaně již několik let, vzniklo u něj legitimní očekávání, že pro nedostatek společenské škodlivosti není naplněna materiální stránka a nejde tak o přestupek. Uvedené doložil informacemi získanými od prvostupňového správního orgánu, z nichž plyne, že parkování na stejném místě bylo policií oznámeno pouze ve dvou případech, přičemž v obou bylo odloženo, neboť správní orgán do 60 dnů nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Dodal, že obdobná místa jako chodník, na němž parkoval, jsou na tomto sídlišti běžně v rámci zvláštní místní úpravy určena k parkování, a to stejně jako v nynějším případě i u přechodu pro chodce.

[5] Řádné posouzení naplnění materiální stránky přestupku však dle stěžovatele nebylo možno provést, neboť správní orgány ani krajský soud neprovedly potřebné důkazy. Stěžovatel namítl nesprávný postup prvostupňového správního orgánu, jenž přes žádost stěžovatele nenařídil ústní jednání ani místní šetření, která by významným způsobem přispěla k posouzení materiální stránky přestupku. Krajský soud tak pochybil, neboť v rozporu s rozsudkem NSS z 21. 2. 2013, čj. 9 As 101/2012 - 60, aproboval nesprávný postup žalovaného, který nenařízením ústního jednání stěžovateli upřel právo

pokračování

na projednání přestupku v jeho přítomnosti. Krajský soud rovněž nesprávně ztotožnil návrh na provedení místního šetření v přestupkovém řízení se stěžovatelem navrhovanou změnou místní úpravy provozu na pozemních komunikacích (bod 25 napadeného rozsudku).

[6] Dále stěžovatel namítl, že krajský soud neprovedl dostatečné dokazování postupem dle § 52 odst. 1 s. ř. s. a § 77 s. ř. s., jelikož nezopakoval důkazy provedené správním orgánem a ani nepřipustil doplnění důkazů. Neměl tak k dispozici dostatek nezbytných podkladů pro rozhodnutí ve věci. Konkrétně neprovedl k důkazu stěžovatelem navrhovanou fotodokumentaci, aniž návrhy důkazů řádně posoudil a přezkoumatelně rozhodl o jejich neprovedení v souladu s § 52 s. ř. s. Z opomenuté fotodokumentace je zřejmé, že ulice, v níž bylo vozidlo na chodníku zaparkováno, je jednosměrná, a dále že na jiných místech tohoto sídliště, rovněž před přechodem pro chodce, je provedena zvláštní místní úprava parkování. Tyto otázky jsou dle stěžovatele podstatné pro posouzení, zda v projednávaném případě byla naplněna materiální stránka přestupku či nikoli. Krajský soud pak nerozhodl ani o jeho návrhu na nařízení místního šetření.

[7] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný předně odkázal na správní rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. Uvedl, že provedení místního šetření za účelem změny místní úpravy provozu v místě přestupku je irelevantní ve vztahu ke spáchanému přestupku. Odmítl argumentaci zvykovým parkováním, neboť to nemůže být důvodem, aby jednání stěžovatele nebylo přestupkem. Je rovněž přesvědčený, že byla naplněna materiální stránka přestupku, jelikož stěžovatel svým zaviněným protiprávním jednáním ohrozil zájem společnosti na bezpečnosti silničního provozu, konkrétně bezpečnost chodců, a proto není pochyb o společenské škodlivosti. Rovněž skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně a má oporu ve spisech, a proto nebylo třeba doplnit dokazování, ani v řízení před krajským soudem. Dle žalovaného stěžovatel v průběhu řízení nepožádal o nařízení ústního jednání, ale pouze místního šetření. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[9] V replice stěžovatel nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že o nařízení ústního jednání v průběhu správního řízení nepožádal. Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí z 11. 11. 2019 výslovně uvedl, že po provedení místního šetření žádá o nařízení ústního jednání, což nelze vykládat tak, že o nařízení ústního jednání nepožádal. Provedením místního šetření dle stěžovatele mohlo být prokázáno nenaplnění materiální stránky přestupku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněné kasační námitky a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[11] Podle § 80 odst. 1 a 2 věty první a druhé zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále „zákon o odpovědnosti za přestupky“), (1) *správní orgán může nařídit ústní jednání. (2) Správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv; jinak návrh zamítne usnesením, které se oznamuje pouze obviněnému. O právu žádat nařízení ústního jednání musí být obviněný poučen.*

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že správní orgány nesprávně vyhodnotily žádost stěžovatele o nařízení ústního jednání. Správní orgány i krajský soud shodně uzavřely, že stěžovatel žádost o nařízení ústního jednání ve věci přestupku nevznese, a to ani v rámci písemného podání z 11. 11. 2019, neboť tato žádost nesouvisí s projednávaným přestupkem jako takovým, ale vztahuje se k provedení místního šetření za účasti samosprávy na místě samém za účelem zjištění dopravní situace, respektive možnosti parkování v dané lokalitě, kde se stěžovatel uvedeného přestupku dopustil (bod 23 napadeného rozsudku).

[13] S uvedeným hodnocením Nejvyšší správní soud z následujících důvodů nesouhlasí. Prvostupňový správní orgán v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu stěžovatele vyrozuměl o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, a současně jej dle § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky poučil o jeho právu žádat nařízení ústního jednání. V reakci na toto vyrozumění s poučením stěžovatel přípisem z 11. 11. 2019 navrhl provedení místního šetření na sídlišti P., mj. za účelem ohledání místa přestupku a následného zhodnocení účinné prevence včetně zhodnocení příčin přestupkového jednání spočívajícího v parkování na konkrétní části chodníku, kde se přestupku dopustil rovněž stěžovatel. Dalším souvisejícím cílem místního šetření mělo dle stěžovatele být posouzení možnosti změny zvláštní místní úpravy parkování v daném místě. Výsledky místního šetření stěžovatel požadoval zahrnout do podkladů pro vydání rozhodnutí ve věci jeho přestupku. Současně uvedl, že po seznámení s protokolem o místním šetření eventuálně navrhne doplnění podkladů pro rozhodnutí, po němž žádá o nařízení ústního jednání za přítomnosti veřejnosti.

[14] Z uvedeného plyne, že stěžovatel požadavek na provedení místního šetření a na něj navazující nařízení ústního jednání učinil v rámci řízení o přestupku, jelikož výsledek místního šetření požadoval zahrnout jako podklad rozhodnutí o jeho přestupku a spolu s případnými dalšími podklady hodlal učinit předmětem veřejného ústního jednání. Žádost stěžovatele o nařízení ústního jednání ve věci přestupku je sice vyjádřena poněkud komplikovaněji, nelze však dospět k závěru, že nesouvisí s projednávaným přestupkem jako takovým. I když stěžovatel ústní jednání navázal na provedení místního šetření, i to samotné dle svého tvrzení vztahoval k řízení o přestupku. Skutečnost, že důvody, jež uvedl pro nařízení ústního jednání, potažmo místního šetření (k tomu viz dále), mohou být věcně irelevantní či nedostatečné, však neznamená, že o nařízení ústního jednání v daném řízení vůbec nepožádal. Jelikož tak učinil, mělo být jeho žádosti buď vyhověno, nebo právě s ohledem na jejich nedůvodnost měl prvostupňový správní orgán vydat zamítavé usnesení (§ 80 odst. 2 věta první za středníkem zákona o odpovědnosti za přestupky). V tomto ohledu je odkaz stěžovatele na rozsudek NSS čj. 9 As 101/2012 - 60 nepřipadný, neboť na rozdíl od § 74 odst. 1 předchozího zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, dle něhož bylo nařízení ústního jednání v řízení o přestupku obligatorní, je jeho nařízení dle § 80 zákona o odpovědnosti za přestupky fakultativní (rozsudky NSS z 13. 5. 2020, čj. 10 As 127/2020 - 54, bod 16, a z 1. 10. 2021, čj. 9 As 185/2021 - 31, bod 21). Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezákonné zbavení práva na ústní projednání přestupku v přítomnosti stěžovatele proto mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

[15] Správní orgány tedy stěžovatelovu žádost vyhodnotily nesprávně, čímž podstatně porušily ustanovení o řízení před správním orgánem, jež mohlo mít za následek nezákonné

pokračování

rozhodnutí o věci samé. Krajský soud měl proto bez jednání obě správní rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.]. Jelikož tak neučinil, zatížil své rozhodnutí nezákonností, pro niž Nejvyšší správní soud přistoupil ke zrušení napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

[16] Otázkou, zda byly splněny důvody pro nařízení ústního jednání, se Nejvyšší správní soud zabývat nemohl, neboť se jí z výše uvedených důvodů dosud věcně nezabývaly správní orgány ani krajský soud (obdobně rozsudek NSS ze 7. 12. 2021, čj. 8 As 105/2020 - 59, bod 21).

[17] Vzhledem k důvodům, jež vedly ke zrušení napadeného rozsudku i obou správních rozhodnutí, se nyní Nejvyšší správní soud nemůže zabývat námitkou nenaplnění materiální stránky přestupku, jakož i s tím související námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť se tato otázka může stát předmětem dalšího dokazování ve správním řízení. Její posouzení v řízení o kasační stížnosti by tak bylo předčasné.

[18] Pouze k námitce, že krajský soud neměl k dispozici dostatek podkladů pro rozhodnutí, neboť nezopakoval důkazy provedené správním orgánem a ani nepřipustil doplnění důkazů, lze poznamenat, že krajský soud není obecně povinen správními orgány provedené dokazování opakovat či doplňovat, pokud shledá správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správními orgány. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí, které konkrétní důkazy a z jakých důvodů měl krajský soud opakovat. Není pak úkolem Nejvyššího správního soudu za stěžovatele tuto argumentaci spekulativně domýšlet či vybírat z reality skutečnosti, které kasační stížnost podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci stěžovatelova advokáta (rozsudek NSS z 8. 12. 2021, čj. 8 Azs 114/2021 - 46, bod 34).

[19] Současně z žaloby neplyne návrh na doplnění dokazování a stěžovatel provedení dalších důkazů nenavrhл ani během jednání konaného před krajským soudem 26. 8. 2020, neboť v reakci na přímý dotaz krajského soudu stěžovatel žádné další důkazy, tedy fotodokumentaci ani místní šetření, nenavrhл, jak plyne ze zvukového záznamu v čase 29:15 až 29:45 min. Stěžovatel tedy nevzněl žádné důkazní návrhy, o nichž by krajský soud musel rozhodnout a případně odůvodnit jejich neprovedení. Ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s. ani § 77 s. ř. s. krajský soud neporušil. Tyto námitky nejsou důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k názoru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že v dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného, a případně i rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm budou správní

orgány postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku. Musí tedy buď návrhu stěžovatele o nařízení ústního jednání ze dne 11. 11. 2019 vyhovět nebo za podmínek uvedených v § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky tento návrh zamítnout.

[21] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Stěžovatel tak má právo na náhradu nákladů v plné výši, neboť ve věci měl úspěch.

[22] Pokud jde o náklady řízení o žalobě, ty spočívají pouze v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč, neboť náhradu jiných nákladů řízení před krajským soudem nezastoupený stěžovatel nepožadoval a ani žádné náklady nevyplývají ze spisu.

[23] Náklady řízení o kasační stížnosti spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 5 000 Kč a odměně advokátky, která zahrnuje odměnu za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a sepsání kasační stížnosti včetně jejího doplnění [dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], tj. 2 x 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tedy 2 x 300 Kč. Odměna advokáta činí 6 800 Kč. Zástupkyně stěžovatele není plátcem daně z přidané hodnoty, odměna za zastupování se tak nezvyšuje o tuto daň ve výši 21 %. Spolu se zaplaceným soudním poplatkem tedy náklady řízení o kasační stížnosti činí 11 800 Kč. Výsledná částka nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti tedy činí 14 800 Kč.

[24] Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřiznal požadovanou náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti spočívající v odměně advokátky za podání repliky z 22. 2. 2021 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], neboť z ní nevyplývají pro věc nové skutkové či právní okolnosti ani argumenty (obdobně rozsudky NSS z 15. 7. 2010, čj. 7 Afs 56/2010 - 59, a z 30. 5. 2014, čj. 5 Afs 48/2013 - 272, č. 3142/2015 Sb. NSS). Ze stejného důvodu nepřiznal náhradu ani za další poradu s klientem přesahující jednu hodinu konanou 28. 1. 2021 [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu], neboť dospěl k závěru, že neměla pro stěžovatele žádný přínos, tj. neměla reálný odraz v podané replice, již v návaznosti na poradu stěžovatel podal a jež pouze opakuje některé námitky uplatněné v doplnění kasační stížnosti (obdobně rozsudek NSS z 15. 7. 2021, čj. 5 As 282/2018 - 29, bod 30). Mimoto, zástupkyně konání další rady soudu ani nedoložila.

[25] Dále nepřiznal náhradu nákladů ani za podání ze 17. 6. 2021 označené jako „Doložení výsledků žádosti dle § 106/1999 Sb.“ [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], jelikož Nejvyšší správní soud z obsahu tohoto podání pro jeho nadbytečnost nevycházel (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 486). Toto podání ani důkazy jím předložené totiž nemohou vyvrátit argumentaci správních orgánů a krajského soudu, že jednání jiných řidičů nezbavuje stěžovatele odpovědnosti za jím spáchaný přestupek, a nemá tak vztah k nyní projednávané věci. Tvrzení stěžovatele o jiných (i nepotrestaných) řidičích správní orgány ani krajský

pokračování

soud nespороvaly, bylo proto nadbytečné takové tvrzení dokazovat. Nejedná se tak o důvodně vynaložený náklad v řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. Logicky pak za důvodně vynaložený náklad nelze považovat ani poplatek za mimořádně rozsáhlé vyhledávání spojený s vyřízením žádosti o informace ve smyslu § 57 odst. 1 s. ř. s., neboť ani z takto opatřených důkazních prostředků Nejvyšší správní soud nevycházel a ani vycházet nemohl.

[26] Žalovaný je tedy povinen stěžovateli zaplatit náhradu nákladů řízení ve výši 14 800 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně Mgr. Jany Kitzbergerové, advokátky (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. prosince 2021

Petr Mikeš
předseda senátu